

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló; a' jótékony hölgyegyesület fölszólítása a' szegénység fölsegelésére, a' pesti joggyakorlók szelid viselete, a' hajóhid szaporodó jég miatt kiszedetek, nemzeti játékszini előadások; 's a' t.; magyar tudós társaság; Hunyady Mátyás lovagszobrának ügye; vas megyei közgyűlés, régiségek 's intézet; Szirmay Lajos †; 's a' t.) Ausztria (Cremieux Bécsben; 's a' t.) Anglia (Viktoria királyné lányt szült; vallási és erkölcsi viszonyok; 's a' t.) Franciaország (részleték Guizot beszédjéből; Krisztina királyné fogadtatása Fontainebleauban; kamraulések; követkamrai válaszfóliara javaslat; 's a' t.) Törökország. Dánia. Oroszország. Gabonaár. Vasutrészvény. Dunavízallás.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. Fels. Kís János superintendenst „kir. tanácsos“ czímmel díszíté föl taksa-elengedés mellett; Szilassy József helytartósági tiszteletbeli tanácsost a' kir. Helytartóság valóságos tanácsosává, Krayuh Imre helytartósági fogalmazót ugyanazon kir. Helytartó-Tanács titoknokává; Dushek Ignácot pedig, a' es. kir. közöns. udv. Kamra gyakorlókát 's Zágráb és Varasd megyék táblabíráját, a' zágrábi kerület számfeletti tartománybiztosává nevezte ki.

Budapesti napló: A' két városi jótékony hölgyegyesület szokás szerint fölszólítást intéze a' testvérváros lakosihoz, adakozásra szólítván föl mindenkit, újévi köszöntések fölváltása által a' szegénység szomorú sorsa enyhítésére, melly mindenkor, de főleg teletszaka még inkább szorul közpártoltatásra. Hogy ez emberbaráti fölszólítása a' jótékony hölgyegyesületnek nem fog pusztában elhangzani, arról biztos kezesseget nyújt Budapest lakosinak mindenkor fényesen kitüntetett jótékonyossági szelleme, valahányszor szegény embertársak bajának enyhítése forga szőnyegen. — A' „Budapesti Szemle“ 2dik kötete sajtó alatt van, 's még e' hó folytában meg fog jelenni. Tartalomjegyzéke érdekest gyaníttat. — E' napokban szép példáját adá szellemi emelkedettségének a' Pesten mulató joggyakorló ifjuság, mellynek hajdan, a' fokosnak fénykorában, olly félelmesül hangzék neve, fővárosi polgárink ajkáról. Egy joggyakorló ugyanis éjjel mulatságból haza térvén, utközben néhány a' műveltebb osztályhoz tartozást igénylő férfival találkozék, kik mámoros rakoncátlan kedvökben a' békén ballagót megtámadák és minden előleges czivakodás nélkül megverék, mikép a' nagyhirű Waterford marquis szokta tenni Londonban szivacstermesztető féktelen czimboráival. Ebből néhány év előtt bizonyosan komoly verekedések hosszú sora támadott volna; de most midőn országos kérdéseket is józan egyezkedéssel 's az ész békés fegyvereivel szokás eldönteni, a' pezsgő véru ifjuság nem nyult erőszakhoz, hanem ünnepléses megkövetést kívánt a' megtámadók részéről, mit ezek néhány követségváltás után ígértek meg is tenni. A' joggyakorló ifjuság tehát szabad jöhetést 's mehetést biztosítván az éji hősöknek, ezek kitűzött napon délután az e' végre rendelt helyen megjelentek, és töredelmesen szánva bánva rakoncátlan tetteket, ezt egyedül a' bor elmeelő mámorának tulajdoníták, 's az egész ifjuságtól ünneplésesen bocsánatot kértek. A' joggyakorlók igen számosan voltak jelen azon helyen, 's egyhangulag megbocsáták a' társok ellen elkövetett bántalmat, és a' megtámadók minden sérelem nélkül távoztak. Illy szép mérséklet illy alkalomnál valóban olly szépen jellemzi ifjuságunkat, hogy megemlítésén bizonyosan mindenki örvendeni fog, ki hazánk műveltségi haladását szívén viseli. — E' hó 2ikán hajóhidunk gyalogutját egészen elbonták, mivel rögtön olly hideg állott be, hogy méltán jégtől lehet tartani; 3ikán dél felé enyhült ugyan az idő; de éjszakára ismét annyira növekedett a' hideg, hogy 4ikén reggel már a' hajóhidat ki kelle szedni, mi nem minden nehézség nélkül ment véghez, mert a' Dunán nagy tömegekben uszó jégtáblák néhány hajót magokkal sodrottak. — A' nemzeti színház ügyében kinevezett országos választmány jelenleg lelettár-készítéssel foglaltos, egyértelműleg a' részvényestársasági és megyei választmánnyal. — Nemzeti szinpadunkon nov. 27ikén „Enzersdorfi postalegény“ adaték; 28ikán bérszűnettel Lewycsalád hangversenye mulattatá 's gyönyörködteté a' közönséget, a' zenészeti rész előtt és után két táncjáték adatott, mellyek leginkább Carrelle parisi grotesk-tánczos föllépte által lettek volna érdekesek, de a' művész mindjárt eleinbe kifeszamitá lábát, 's azóta beteg; valamint ez esemény igen sajnós, ugy szinte sajnós dolog a' valódi művészetre nézve, hogy a' mostani izlés leginkább csak olly tánczolás szokott tapsokkal elárastani, melly minden széppel ellenkezőleg a' tagok természetelleni elferdítése által törekszik kitűnni; e' kóros divat már a' magyar tánczot is majd kivetkőzteti eredeti méltóságos jelleméből, mert legjobb tánczosink is jól tudják, hogy csak tagjaik kockázatata által nyerhetnek zajos tetszést. 29ikén „Pelleskei notarius“ jöve szinpadra, 30kán bérszűnettel Szentpéteri jutalmára először „Róza“ eredeti (100 arany jutalmat nyert) vigj. 3felv. Szigligeti; az igen nagyszámu közönség minden fölvonás után zajos tapsok közt hívá ki a' szerzőt, és sokszor harsányul nyilvánítá tetszését; Lendvayné a' czimszerepet szokott kedvvel játszá, 's pompás öltözte pazarfényivel is tapsra bírá a' közönséget; László (Bábel kóbor lovag) olly jelesen fogá föl szerepét, hogy jobban bármely utódja is bajosan fogja azt tehetni; Bartha (Toldy Miklós), Fánész (Ország) és Szentpéteri (Nagy Endre) szinte jelesek voltak; szóval, az egész személység legnagyobb szorgalommal működött, és teljes erejével törekvék ezen korszoruzott pályavígjáték érdekességének megfelelni; a' nagyszámu közönség tetteleg bizonyítá ez este ujalag, hogy a' szini hatással bíró eredeti szinműveket határozottan pártolja; dec. 1sején „Benjamin Lengyelországból“, Veszter Sándor ez este 2dik próbájátékát tevé Krone Lajos szerepében; 2kán „Norma“; 3kán „Velencei Kalmár“, Laborfalvi

Róza műtuzásából visszatérvén, ez este lépett először föl Portia szerepében. N. I. —

(Főnyertesek.) Jetschan, Semtsch és Laukorzan urodalmak sors-huzása, nov. 26ikán következő sikerrel ment véghez: 31,117 az urodalmakat vagy 200,000 for., 141678 ny. 3ezer sorsjegyet és 22500 for., 23315 ny. 1400 sorsjegyet és 12500 for., 70876 ny. 600 sorsjegyet és 5ez. for., 46752,63473,78574,91574 és 162959 ny. egyenkint 1000 for. 52736 ny. 6ez. sorsjegyet és 25ez. for., 106146 ny. 1200 sorsjegyet és hatezer for., 67611 ny. 600 sorsjegyet és 3500 for., 80049 ny. 600 sorsjegyet és 3ezer for., 85016 ny. 600 sorsjegyet és 2500 fr. mind vált. A' főnyertest Lueff M. illatszerárus adta el Pesten, fehérhajó mellett. —

Magyar tudós társaság. Az academia XI. nagygyűlése f. évi aug. 27kétől sept. 7ig tizenkét ülésben végezte szokott eszt. foglalatosságát, u. m. könyvkiadások és nyelvmunkálatokról gondoskodását, jutalmak elítélését, új tagok választását 's több belső dolgai elintézését. A' köz ülésben előterjesztett 's több hazai lapban megjelent titoknoki jelentésből tudva levőkön kívül még a' következők tétetek közre: I. Az Évkönyvek Vd. kötete sajtó alá adadni, ezental pedig az illető évi történetek és értekezések külön esztendei kötetekben kibocsátatni határozattak. II. Zsoldos Ignácz rendes tagnak „Népszerű Erkölestudománya“ mint a' magyar nép és ifjuság erkölcsi képezésére rendelt, 's mint illyen a' literatura egyik igen érezhető hézagát pótló munka, soron kívül sajtó alá adadni; valamint III. Aeschines beszédeinek Szabó István I. tag által eredeti hellenből készült jeles fordítása a' társaság által ez évben megindított „Hellen Classicusok“ czimű gyűjteményében kiadás végett az igazgatóságának ajánlatott. IV. A' hazai Corpus Jurisnak a' társaság szabadon vállalkozó tagjai által eszközzendő magyarra fordítása, külön utasítás mellett, elrendeltetett. V. Köszönet szavaztatott azon hazafiaknak, kik a' társaság megbízott rendes tagja Döbrentei Gábor hivatalos felszólítására magyar nyelvrégiségek hű másolása- és másoltatásában szivesek voltak eljárni, illyenek ez évben gr. Dessewffy József ig. tag, Sárosy Gyula, sáros-megyei aljegyző, Mészáros Imre nagyszombati prof., Paraszky Lőrincz besztercebányai kerületi másod-tartomány-biztos, Bezeredy Ignác Györvgyei első alispán 's Tatay János nlövői plebánus urak. VI. A' magyar szinműtár czélirányos nevelésére megbízott álló választmány jövő acad. évre is meghagyott munkálkodásában. VII. Az 1841re kiirt dramai jutalomra beérkezendő szomorujátékok megbiralására szavazatok többsége b. Eötvös József és Fáy András tisztt., 's Bajza József, Czuczor Gergely és Vörösmarty Mihály rtagokat bizta meg. VIII. A' rendezés alatt levő pénz- és régiséggyűjtemény örfjének utasítás dolgoztatott. A' közönség részére mikor és mikép leendő megnyitásáról ezen tárnak maga idejében külön jelentés fog szólni. IX. A' tagajánlasi iver felolvasása után választásokhoz fogván a' társaság 1) Kovács Pál lemondása által a' nyelvtudományi osztályban megürült rendestagi helyre Pulszky Ferencz Itag választatott; 2) a' gr. Festetics László ur által alapított, 's Tanárky Sándor rt elhunytá által megürült hadtudományi rendes tagságra, a' mondott m. gr. alapítványszerű befolyásával Kiss Károly Itag választatott; 3) levelezőtagok lettek: Bloch Móricz, Markó Károly, az ausztr. es. műv. akademia tagja; Nagy Ignác, m. kir. udv. kamrai ingrossista; Széchy Ágoston, nyug. kegyes isk. prof.; Szemere Bertalan, tbiró; Szigligeti Edvárd, a' m. nemzeti színház tagja; Taubner Károly ev. pred. 's rector-prof. Pesten, és Wargha István, a' tolnai kisdudovó-képező intézet igazgatója. X. Lefolyván ez idén az academia fenállásának tizedik éve, ez idő alatti történetei megírására a' titoknokot bizta meg a' gyűlés. XI. A' társaság gyűlései rendezése, valamint a' jutalomosztások, kéziratok kezelése 's b. körül új és bővebb intézkedések költék; mellyek teljesen a' rövid idő mulva megjelenő 1841beli Névkönyvben lesznek láthatók, 's mikre, mint a' társasággal érintkezésbe jövő külső írókat is illetőkre, ezek előleg is figyelmesekké tétetek. XII. A' könyvtárt gyűlés folyamatja alatt köv. kül- és belföldiek gyarapították: 1) Wyld János, az angol királyné geographusa: Map of India, ahhoz tartozó leltárral. 2) Nagy Károly rt. az általa kiadatott első magyar földteke, özv. Karacs Ferenczné pedig férje európai m. atlasa egy példányával. 3) Bloch Móricz It. A' zsidókról, Pest, 1840. A' zsidók, Schwab Arslán ut. Buda, 1840. Mózes öt könyve, 1. és 2. füzet. Buda, 1840. 4) Nagy Ignác It: Szinműtár, 13d. fuz. Buda, 1840. 5) Szigligeti Edvárd It: Mic bán családja. Pest, 1840. 6) Borsos Márton: A' csecsemő és első gyermekkor. Kolosv. 1838. 7) Horváth József rt. három, Sárváry Pál hét, Zsoldos Ignác rt két és Tóth Ferencz superint. hét db régiebb munkával. XIII. A' kéziratárt nevelték: 1) Koós Károly, Torna megyei alispán, egy régi magyar historiai kézirattal; 2) Kossovicz Károly rt: Jezsuita imádságos könyvvel, 1730. 3) Nagy János rt: A' muzulmanok historijával, öszveszerzette Csörgics Simon, felsőlendvai plebánus, két kötet. Melly szives adományokért a' társaság ezennel köszönetet mond. D. Schedel Ferencz titoknok.

Mátyás király emlékszóba fölállításával foglalkozó társaságnak folyó évi nov. 13kán tbiro Fáy András ur elnöksége alatt tartott nagygyűlésén jelenté a' társasági választmány: hogy művész Ferenczy István ur a' tervezett emlékek egyharmad rész nagyságú mintegy két öles mintáját bevégezvén, Budán rotunda-alakú 6 öl magosságú 8 korinthiszlopon nyugvó, felülvilágított saját műtermében közszemléletre felállítá. Mellynek megszemlélésére egyszerre mind Pestre t. Pest megye tanácskozási nagy termébe — mint előleg határozva és hirdetve volt — áthozatala iránti rendelkezésre maga kebléből alküldöttséget nevezvén, ez a' választmány az terjeszté elő: a) Mikép tekintve a' minta nagyságát, melly körülbelül 13 lábnyi; n e h é z s é g é t, melly szerint a' talpazon kívül a' szobor maga 12 mázsát nyom, az anyagának, mellyből készült t. i. a' gipsznek törekenységét, az áthozatalnál szükséges emberek számát, n e t a l á n ü g y e t l e n s é g é t; a' szobornak t. Pest megye termében népebb nagygyűlések alkalmakor történhető megcsontkittatását; mind azon készségeket, mellyel művész Ferenczy ur az átszállítási próbára ajánkozott, ellenére is oda kénytelen nyilatkozni, hogy a' már magában is szép művet az áthozással veszélyeztetni nem tanácsos. b) Mi magát a' művet illeti: az alküldöttség általános azon örömet fejezé ki, mellyet benne a' minta szemlélése gerjeszte annál is inkább, minthogy ezzel mind azon hírlapi felszólalást, mellyek a' rajz érdekében hirtelenkedve tétettek, czáfolva, a' művész nézetei pedig, mellyeket ez ügyben kifejtett, de mellyek csupán a' „társaság munkálatiról Iső közleményben,“ nyomtván ki, — eddig igen kevésnek jutottak tudomására, igazolva látja. Egyébiránt c) Mellekes érdekű észrevételeinél fogva: a' homlok- és hátlapi diadaljelek helyett, nehogy ezek három helyen forduljanak elő, és miattok az oldalakon látszó művészi költemény fonala mintegy megszakadjon, új a' művész által szerkesztendő történeti reliefeket ajánl. S e' szerint a' talpazat belsejébe vezető ajtót olly magasnak ohajtja, hogy az a' homloklatot kétfelé ossza, és az új reliefek két oldala mellé essenek. Továbbá Mátyás testét a' lóhoz arányozva a' leendő magasság tekintetéből nagyobbak kíváná. Végeztetve a' ruházatot, bár a' művészi foglalkozással némileg ellenkezők is, s bár Mátyás főmaradt ruházatán, festett s faragott képein a' mostani divatú magyar öltözetnek semmi nyoma nem látszik; még is azt az ügy nevezett r ó m a i t, a' közkívánathoz képest is keleti félére módosítani szeretné; s ezen észrevételeket a' művész ur megelőző készséggel fogadván, meny nyihben a' művészeti szabályokkal egyeztetetők, tekintetbe venni ígéré. — A' társaság nagy számmal összegyűlt s jelen volt tagjai a' választmány eb- bel előterjesztésének megfontolása s különösen az előleges rajzban rejtett s é p e z é r t a' kevésbbé avatottak által egész teljességében ki nem vehetett nagy e s z m é n e k m á r e d d i g i s i l l y s z é p v a l ó s á g g a' létesüléséből keletkezett örömeiknek nyilvánítása, s Ferenczy István nevének, ki által képviselt honiszobrász-művészet a' nagy király emlékének e' nagyszerű eposzban tünteti elő, tisztelettel említése után s magas érzelmekre gyűit kebléből önkénytelenül feltolult azon aggasztó ohajtásuknak is, bár őt ezen nagy vállalat kivételében a' nálandor lét meg ne gátolná, nem titkolhatása mellett köz akaratul azt határozzák: Hogy a' bevezett minta a' választmányi jelentésben előadott okoknál fogva s különösen azért is: mivel annak a' művész termében mostani hozzá illo világitást a' pest megyei terem nem volna képes megadni, de arra a' művésznek a' munka egész nagyságban kivételénél különben is folyvást szükség lenne, helyben maradván, köz szemlélet végett a' magokat jelentendő idegeneknek ugyan mindennap, helybelieknek azonban, nehogy a' művész időhöz nem kötött látogatások által feltartóztassék, hetenként csak esütörtök és vasárnap délután álljon szabadon, továbbá: A' választmányt megbízták: hogy a' javasolt változtatásoknak, a' nélkül azonban hogy ezek miatt az emlék művészeti érdeke szenvedjen, lehetősége és kivitele iránt a' különben korlátozni egyáltalában nem célzott művészettel értekezék. S miután a' művésznek az előleges rajzra nézve tett gáncok eloszlatása tekintetéből készített felvilágosító értekezése eddig igen csekély terjedelmű körben ismertetés, annak közre tételét a' hazai hírlapok szerkesztőinél eszközölje. Végeztetve: Megértvén a' társaság jelen volt tagjai, hogy a' szétküldött 439 iv közzül eddig beérkezett 140 ivre összesen már 8598 ft. pengőben és 29 darab arany legyen feljegyezve, s a' társasági pénztárba belizetve s alapos oka levén himni: hogy ha ennyi ivre a' pusztá eszme láttatlanban is illy szép mennyiséget gyűjtött össze, annak szemmel látható eredménye a' kivitel lehetőségén kételkedők annyiaval több s nagyobb ajánlástételre fogja bírni: azokat, kik ivatek még be nem küldötték, ezen nemzeti ügy iránt kétségtelenül viseltető nemes buzgalmokba vetett bizodalommal ujonnan olly végre szólítsa fel, hogy ivatek s az azokon feljegyzett summákat jövő 1841dik évi józsefnapi pesti vásárra a' társaság pénztárnokához tb. Ilkey Sándor urhoz okvetlenül beküldeni s addig is aláírókat szerezni ne terheltesse nek. Költ Pesten a' Mátyás-emléki társaság 1840k évi nov. 13kán tartott nagygyűléséből. Nyáry Pál m. k. egyesületi jegyző.

Avas-ujváros (Szathmár vgye) f. e. oct. 26kán Egriben (Szathmár megyében) sírhalom alá borult Szirmay Lajos ur, életének 77dik évében, kit is fejdelem s haza iránti hűség, vallásos buzgóság, tudományos műveltség, felsőbbekhez kedves alkalmazkodás, alsóbbakkali szívnyerő bánás jellemzék. Őt a' köz szeretet, erős korában megyei hivatalokkal díszesíté, hajlottabb idejét pedig a' nbányai egyházvidék segédgondnoksággal tiszteletesíté. Nyugvó porai felett számos tagú széplelkületű családjá s minden jó kebel méltán kesereg. M. D.

(Vas megyei közgyűlés, egyesület, időjárát és régiségek.) Szombathelyen f. hó első napjain tartaték Vas megye közgyűlése. Első nap Zarka János, kir. táblai ülnök, szivreható beszéddel köszönt le 2dik alispáni hivataláról, mellyre közkívánatnak megfelelőleg Tóth Lajos nevezteték ki. Szőnyegre, a' többi közt, esiklandó tárgyak is kerültek és különféle határozatok hozattak. — Szombathelyen g a z d a s á g i e g y e s ű l e t keletkezik. Alapszabályai (ha nem csalatkozom, talán még csak terve, mert sem adat, sem egyesületi tagok nem említetnek) magyar és német nyelven (ugyanaz utolsó, nem maradhat vala é el illy tárgyban, sőt a' Cultur, Interesse, Summe, Dividende, Capitalien, Subscription, Section, Disposition, Document, Votum, Inventur, Substituten s t. e' féle nyelvyagatató kifejezések tekintetéből is?) 16. lapra terjedt nyomtatványban megjelentek. A' czél, noha, s jelenleg hatását főleg csak bor- és gyümölcs-terjesztésre fogja terjeszteni s z e n t, szükséges és hasznos, mert vajmi sok rendbe hozni valója van hazánk- nak! Adjon isten sok részvényest!! — Őszi napjaink minden nézetből kedvezők valának, s olly melegek is, hogy nov. 14én esti 6 és 9 óra közt záporral társult mennydörgés vonula el vidékünk fölött, mellyet a' reggelig szakadt eső miatt vízár, aztán ismét szép idő és máhóval vegyes eső követte. — Adjunk az ujsághoz egy kis óságot is. A' fardhat-

lan I. Nemes Samu ismét megyénkben böngész. Mesteriben t. Tegyei János tisztb. ügyvéd levéltárából egy magyar hős emléket támasztá fel a' sötét sir fenekéről. S e' hős: Palotai Miklós, ki 1649 előtti években hazájaért nagylelkűleg vitézkedett, vérént ontotta, elvégre Fejérvárnál fogságba esett, mellyből hosszas szenvedési után csak ö t e z e r tallér és öt török rab váltságdíj mellett szabadulhatott meg. A' most érintett föltételek mellett engedett szabadságról szóló levél török nyelven iratott, de a' belgrádi bég által Palotainak kérelmére, török papírra, tussal, és szép magyarsággal történt lefordítása is eléggé tanúsítja, mint számtalan más példa is, hogy a' törökök magyar nyelvünket inkább méltányolák, mint némely hálátlan se — ak. A' levél tartalma következő: „S z i n a n s Passa *) a' török császárnak budai vezére pöcsétes levelet ada t ö r ö k hittel Palotai Miklós rabnak bizonyos fel nem bontó szarczara, ugy mint ötezer tallerra és öt török rabra, kik (megjegyztetik, hogy) i g a z t ö r ö k ö k l e g y e n e k. Költ a' nándorfejérvári várban 1649. Pünkösöd kedden.“ — Gr. Batthyány Ádám a' rohonezi táborból 1650dik máj. 19én kelt latin — Pálffy Pál nádor, Eperjesről, ugyanazon évben jun. 20án adott latin — Rákóczy Zsigmond pedig június 26án kelt latinnal vegyült magyar (saját kezök aláirtával és szokott pecsétjökkel hitelesített) levelekben, — az utolsó, többi közt, ime szavakkal: Erdélyben ő kegyelmét minden helyeken békével bocsátván . . legyen illendő gazdálkodással is“ — azok: „peramicé, peramanter rogamus“ — szal ajánlák. Am de nem senki szivrehatóbbilag, mint Koháry István Szécsény erősségében a' sokszor idézett év június 13án magyar nyelven irt levelében, mellyben előbocsátván köszöntését és kiknek illet barátságos szolgálatát ajánlván, ezeket olvashatni: „Mivel ez levelem mutató Groff Bottány Adam Uramnak eő Nganak Feő ember szolgálai s udvarj H a d n a g y a N e m z e t e s vitézleő Palotaj Miklós uram ez el mult E s z t e n d ö k b e n h a z a n k mellett több vitézekkel zaslo. alát becsülettel vitézkedvén Fejérvár alatt vére ontásával nagy szerencsétlenül a' Poganiok fogságában esett vala. — „Az honnet az Buday erős temleczben s hol Nándor Fehérvárra is alá s fel hurczoltatvan sok s kimondhatatlan sanyarusagokat és vereseket kelletek nyavaliának szenvedni, de mint hogy feje szabadulása ugyan különben nem lehetett, kénszeritetet azért nagy kintzása után az Buday vezér Passának Eöt ezer tallérban és öt török Rabokban meg sarczolnj. Mely nagy summa pénznek meg fizetésére, mint hogy maga értékéből elege- lennek bizonyítatik, mint több R a b b a r a t i n k n a k, nekj is hasonlókeppen az keresztényeknek **) segítségéhez kelletek foliamodnj. Minekokaért kérem szeretettel minden Rendbeli jó akaró uraimat s Baratjmat, hogy az folul meg nevezet Embersegés Fő Embert, mivel nemzetinek oltalma, s nem tolvajság (!?) mellet talalt keserves Rab- sagat k. indulattyabul kjkj Intöl adatot javaibol mutassa minden jó akaratyat és segítséget, sőt az en tekintetemet is békével fogadvan és bocsatvan minden oltalommal legyenek hozzája, mely meg mutatando jó akaratyaert Intöl várván böseges jutalmat. Én is más alkalmatossággal Nagotoknak és Kgtékk, szolgálj igekezem. „Praesen perlectis s a' t.“ Koháry István mk. — Ezen levelek, kétség kívül, késedelem nélküli adakozásra bírák az ikerhon fiainak emberbaráti szivöket, mert fenmaradt Batthyányinak egy jegyzéke, mellyből kiviláglik, hogy ő már aug. 24ig F r a n c h i c h Gáspártól ö t s z á z (500) tallért vett vala fel Palotaink számára. — A' történet-buvár önként meg fog emlékezni, hogy az illetén pénzesikarások a' felhozott időkben kölcsönöseks valának, 1566dikban Thuri György Mahomet béget elfogá s Miksa királyunknak ajándékozá; a' törökök 120,000 forint váltságdíjt ajánlának kedven- czök kiszabadítására, mi azonban még sem sikerült. — Továbbá: tisztelt antiquarunk több régi latin oklevelen kívül, egy Sárváron talált m. kéz- irással szaporitá gyűjteményét. A' könyvecske czime: „Próbált bizonyos orvosságok, mellyeket néhai Révay István uram ő Naga Constantiopolban az Török Császár fényes portáján levő fő lovász mestere könyvből irt le 1666.“ Foglalata különféle löbetegek elleni 255 gyógyszer. Bepillanték e' könyvecskebe s elolvastam: „ha nyil darab marad a' löban mit kell tenni“ s gondolám: szegény ikerhon nem csak nyilas alatt fekszel te, hanem nyilakkal is eleget vesződel, s tan innét örökléd ezt: jaj beh igen nyilallik. Végén egy virág van ezen verssel: Qui pin- git florem, non pingit floris odorem. Georg. Pekler A. 1693. 22. may. —

Ausztria.

Bécs, nov. 23. Cremi eux ur jelenleg Bécsben van, és Egyiptus állapot- ját igen igen nyomorúnak rajzolja. Nem győzi eléggé mondani, milly nagy volt esudálkozása akkor, midőn tulajdon szemei után győződött meg arról, milly alaptalan és nevétséges tudósításokkal mulattaták Európát Clot Bey, Püchler Muskau hg, és más imádóji az alkirálynak.

Anglia.

(A' királyné lyányt szült.) Rendkívüli alkalommal érkezett londoni hírek szerint a' királyné november 21kén délutáni 1¼ órakor lyányt szült; a' szülés igen szerencsésen ment véghez. A' Globe következőleg írja le ez eseményt: „Azon érdekes fordulat, mellynek közelségét tudtuk, ma csakugyan bekövetkezett. Ő fels. ma délelőtt azon fájdalomkat érzé, mellyek tartóssága közönségesen szerencsés sikert szokott jós- lani. Kent hgnő és a' kir. család tagjai, kik épen a' városban tartózkod-

*) A' közlő, török hatalom alatt élő keleti nyelvben jártas férfiak által értesítet- tett, hogy passa-vezért, basa pedig rablót, zsványt jelent. Kéri ezt figyelem- re yéteni. —

**) Öszintessy ur! ez nem 33 év, vagy mi kevésbbé, nem a' J e l e n k o r tizede szüleménye. Mit mystificál ön a' hitvallás leple alatt? — hát mint római-katholi- kus Káldy nyomtatványit sem ismeri?! Tekintsen ön a' m. Sz. Irás első lapjára s ha szeméinek nem hisz, hígyen saját fizamodástól remegő aggastyán, Sc- bestyén, borostyán s' b. e' félt könnyebben ejtó nyelvének.

tak, azonnal a palotába siettek, hová a ministerek is legnagyobb gyorsasággal meghívták. Örövendünk jelenthetni, miszerint őfels. délutáni 2 óra előtt 10 perczel szerencsésen lányt szült. A királyné 's fons. csecsemője egészségi állapota oly jó, hogy hasonló körülmények közt jobbat nem is kívánhatni, 3 óra előtt 25 perczel a Toworból királyi lövet 's egyéb állgyutelepekről is sűrűlódózás tudatá a fővárosi lakossággal az örvedetes történetet. Őfels. febr. 10ikén menyén férjhez, gyermeke 9 hónapra és 11 napra született meg. A lordkancellár épen elnökle törvényszékben; de az első hír meghallására azonnal a palotabasiéte, mivel jelenléte hasonló körülményekben hivatalosan kívántatik ott. A király v. királyné gyermekeit ünnepi szertartással Anglia fiainak vagy lányainak szokás elnevezni. Az elsőszülöttet hajdan Cornwall hgnak nevezték, 's e hgség minden javai azonnal születésével tulajdonivá lettek. Utóbb, Hik Edvárd alatt, Wales hgn nevet kapott az elsőszülött, 's fejére, mindjárt születése után, koronáskát tettek, kezébe arany palczát adtak 's ujára gyűrűt vontak, jeleül, hogy már most össze van esketve jószágával és atyja gyermekeinek. A Sun szerint Isó Károly alatt a városi lordmayor egy férfit csukatott be, csupán azért, mivel mondá, hogy a walesi hgn ing nélkül fog világra jöni. A városi teli van örömmel a kis hgn születése miatt; de mégis mindenütt azon sohajt hallhatni, hogy bár inkább fiú lett volna, 's a dologtalanok csak elménczéség-faragással lebzselik el idejüket Albert hgn rovására. —

(Vallási és erkölcsi viszonyok.) Mathews atya, a józansági társulat alapítója Irlandban, jótékony utazását folytatván jelenleg 3szor érkezett Dublinba, és ujjlag 20ezer embertől fogadta-el a józansági hitéletelt. Saját vallomása szerint jelenleg Irlandban összesen mintegy 3millió tagja van e példás társulatnak. Legközelebb Angliában szándékozik szerencsét próbálni a jeles térítő, 's különösen London azon városnegyedében, hol valódi piszkos paradicsom virul a pályinkavóknak. — A vallási türelem egész Angliában igen kedvezőleg halad előre, mit leginkább annak tulajdoníthatni, miszerint az orangista párt napról napra nagyobb meghasonlásba jő önmagával. A parlament azon határozata, miszerint ezentul már katolikusok is részt vehetnek a hatósági tisztviselésben, oly annyira felbőszíte a tulzó egyedáruskodó buzgalmuakat, hogy barátjaikat is elidegenítik magoktól sértő lármáikkal. Ugyane' buzgódkodók még a józansági társulat-alakulást is rosztalják, mert attól félnek, hogy a kijózanuló pór nép majd magosb tárgyakról is fog gondolkodhatni, ha többé nem lepi fejt az örökös pályinkamámor öldöklő mérge. E' vakbuzgók tulzása azonban igen üdvösek, mert minden józanabb gondolkozású férfit elriaszt körükből, 's így hihetőleg nincsen távol azon időpont, melly rég ohajtott korlátot fog emelni a vallási türelmetlenségnek Angliában. —

Franciaország.

(Részletek Guizot beszédéből.) Guizot nov. 18iki beszédéből még következő helyek említendők: Ez egész kérdésben csupán azon rendszabályokról lehet szó, miket a 4 hatalom a szultán és egyiptusi basa kölcsönös viszonyainak rendezésére fordítani szándékozik. Az ozman birodalom eldarabolatása, vagy politikai szövetkezés Franciaország ellen teljességgel nem forog szónyegen. A királyi kormánya mind e mellett is azon véleményben van, miszerint a jul. 15iki szerződésnek csakugyan megvan a maga veszélyes oldala, ámbar remélhetni, hogy e veszély teljesülni nem fog. Midőn a háboru 1839ben a szultán és M. Ali közt kitűtött, valamennyi hatalom egyértelműleg e háboru megszüntetését határozta el. Anglia és Franciaország akkor e célra egyesültek, valamint később is, midőn szóba jött a minden konstantinápolyi kizáró pártfogás-elleni munkálkodás. Eddig a két hatalom közötti egyetértés tökéletes volt. Véleménykülönbség csak az új egyezkedés alapjaiból támadt, mellynek elfogadására a szultánt és Alit birni akarták. Nyiltan megvallom, hogy mind a két rész hibázott, midőn ez ellenségeskedést kezdé 's oly súlyos csomót kötött az egyszerű kérdésből, mert nagy politikát kicsinynek 's magasb érdeket alabbrendeltnek áldoztak föl. Otven év óta hazánk legnagyobb baja volt: a szenvedélyek 's erőszak uralkodása; ezek ellen kell tehát küzdeni, és helyettük az igazság, jogszerűség 's rend hatalmát állítani föl, miket csupán az értelmiség fegyverei, 's a kormány nyugott és rendszeres eszközei által tarthatni föl 's védelmezhetni, minden anyagi erőszak használata nélkül. Ez legnagyobb követelése korszakunknak. A királyi kormánya sokfélekép törekvék a nagy hatalmakkal egyértelműsége jutni. Különösen három illy próba említendő. Franciaország kinalkozék M. Alit arra birni, hogy Adanát, Kandiat és Arabiát a szultánnak adja vissza, 's ezek helyett Egyiptust és Szyriát örökség utján bírhasssa. Franciaország ajánkozék a mostani ügyállást egyszerűn fontartani az európai hatalmak kezeskedése mellett; végre, a szerződés aláírása után nyilvánítá, hogy a basa Egyiptus örökös és Szyria ideigleni birásával is meg fog elégnülni. Anglia erre kimondá véleményeit. Először megajánlá a basa számára Egyiptust örök birtokul, azután a st. jean d'acrei basaságot a vár nélkül 's végre a várat is. Anglia ezzel nagy engedvényt velt adni, mert mindenkor tudva volt, hogy Acre vár Szyriának kulcsa, 's ki ezt bírja, az Szyriának is könnyen birásába juthat. Franciaország a jul. 15iki szerződés által épen nem tarthatja magát megsértettnek; de minden esetre tekintetsértőnek kell azt mondanunk Franciaország ellenében, mire nézve az ország bánásmódja 's tartása által csakugyan rosztalás tartozik kifejezni. A hatalmakat két ok bírja arra, hogy a szerződés aláírásával lehetőségig siessenek; először az, mivel hívék, hogy Franciaország közvetlen egyezkedést kíván Ali és a porta közt; 2szor, mivel Szyriában zendülés ütött ki. Az előbbi vélemény fölingerlé Angliát ellenünk, a szyriai zendülés pedig

legjobb reményekkel kecsegteté, 's így Franciaország tudta nélkül köték meg a szerződést. De Franciaország azért befolyását koránsem veszté. Az, mi most szemünk előtt történik, semmi oly kitűnőt és hallatlant nem foglal magában, mikép azt sokan hinni szeretik. Épen nem első eset ez, hogynagy hatalom csaknézője marad az őt érdeklő eseményeknek, a nélkül, hogy azokban részesülne. 1826ban új Görögország, a török birodalomtól elragadott ország alkottatek. Anglia, Russzia és Franciaország szerződést kötöttek ez új ország fontartására. Ausztria e szerződéstől távol maradt, ámbar közvetlen szomszédja a portának. 'S vajjon letűnt e azért az európai hatalmak sorából Ausztria? Nem tartá e főnkitűnő befolyását Európa ügyeiben? Még más példát is hozhatok elő, más hatalomról, melly Ausztriánál ingerlékenyebb és becsvágyóbb. 1823ban nagy francia hadszállítvány nyomult Spanyolországba, az Anglia által pártolt kormányrendszer lerontására. Franciaország Spanyolhont, sőt, Cadizt is, mit mindenkor féltékeny szemekkel nézett Anglia, néhány évig elfoglalva tartá. Mit tön akkor Canning, Anglia legnépszerűbb minisztere? A békét fontartá, gondolván, hogy üdvösb lesz Anglia politikájára nézve oly esemény miatt háborut nem kezdeni. Minden oldalról kiáltottak Canning ellen 's vakság és gyöngeség miatt vádolák őt. Most azonban igen jólátlja már Anglia, miszerint Canning akkor csakugyan igen jól tön, hogy nem kezdé háborut. 'S íme, akkori engedékenysége miatt Anglia mindekkorig befolyásából semmit nem veszíte, és a háboru nagy áldozattól szerencsésen megszabadult. "Ez ülés folytában Orleans hgn is szólott, némelly fölvilágításokat adván az ujonan fölállítandó lovagezredekéről. —

A Moniteur Parisien nov. 21kéről következő cikket közöl: Mi biztosan mondhatni véljük, hogy a kormányhoz Palmerston lordnak egy új jegyzéke érkezett, melly sokkal békítőbb, a nov. 2kainál. Ha jól vagyunk értesítve, az angol kormány benne azon ígéretet teszi, hogy Nagybritannia mindig hajlandó az ő fáradozásait Franciaországéival egyesíteni, hogy a szultán a Mehemet Ali letételére kibocsátott fermán visszavételére bírassék. Alapos okunk van hinni, hogy azon tudósítások, mellyek keletről váratnak, nagy fontosságnak lesznek.

A követkamrának válaszfóliat-vizsgáló biztossága nov. 20kán ismét 6 órai ülést tartott; a biztosság több tagja fölvilágosítást kívánt a miniszterektől különféle lettdolgokról, mit a külügyek minisztere, Guizot ur, másnap ígére adni. — Ugy hiszik, hogy a válaszfóliat javaslat csak hétfőn novemb. 23kán fog a nyilvános ülésben felolvastatni. — A Presse állítása szerint a biztosság keblében heves viták keletkeztek egyrészlül Remusat és Ducos urak, másrészlül pedig a biztossági tagok többsége között. —

(Krisztina királyné fogadtatása Fontainebleauban. Kamraülések Elegy.) Paris, nov. 22kén: „Krisztina királyné nov. 30kán 4 órakor Fontainebleauban érkezett; a király, koronahg és Aumale hg a lépcsőnél fogadák a királynét. Krisztina királyné meg akará Lajos Fülöp kezét csókolni, de a király megelőzte 's hirtelen megölelte őt. Az összejövet számos ember jelenlétiben ment véghez. — A követkamrai válaszfóliat választmány nov. 22kén munkáját bevégezte. A jelentéstevő holnap fogja azt nyilvános kamraülésben fölolvastani. A keleti kérdés iránti cikket 8 szóval 2 ellen fogadta el a választmány; a többi cikk mind egyhangulag fogadtatott el. A válaszjavaslat Lengyelországról is különös cikkben emlékezik. Az indítvány-vitatást, nov. 25kén kezdik meg a követkamrában. A választmány 10 ülést tartott nov. 12kétől kezdve ez ügyben. — Nov. 20kán Paris egyik terén egy keleti öltözetű tisztos férfi szobrát árulák „Labandonné“ aláírással, 21kén rendőrségi parancsra lefoglalák a mellszobrot, de rövid idő múlva ismét kitétték, csakhogy az aláírást „Mehemed Ali“ váltá föl. — Hire jár, miszerint Lamennais nov. 23kán nem kerülend eskütszék elibe, mivel azon nap ügyvédje Manguin, a követkamrából nem távozhatik. E' szerint Lamennais póre hihetőleg decemb. elejére fog halasztatni. Darmésról beszélik, hogy sebe következtiben meghalt; ez állítás azonban nem valósult, sőt hitelesen mondhatni, hogy már tökéletes gyógyulás útján van. — „Darázsok“ című röpirata egyik legújabb számában ezeket mondja az elmés Karr Alfonz: „Hazám ministerség-fordulatról szölok; tiz év óta mintegy 30 férfi küzde hatalomért, kik közzül, csak 4—5 isméretes oly rendkívüli szellemi tulajdonságokról, mellyek említést érdemlenek. Közülök mind-egyiknek mintegy 20 párthive van, kik sorsukban osztályosak, ezek száma tehát összesen mintegy 600ra megy, 's ezek azon férfiak, kik által Franciaországban minden történik. Azon 30 férfi közzül egyszerre csak hatan tarthatják kezökben a hatalmat, 's míg azt bírják, rendszeren így neveztetnek: nemzetiség elleni kormány, külföld bérlettjei, zsarnokok, kényurak, minden vesztegetés által megejthetők; csekélyebb ragalmakatnem is említek. Azon 22, ki akkor épen hatalmat nem bír, többnyire így nevezi enmagát, nagy polgárok, népbarátok, haza reményei, erényesek, haszon nem lesők, és szünet nélkül visszaélések ellen kiáltoznak, ámbar tulajdonkép csupán az nincs tetszésökre, hogy nem ök magok követhetik el azon visszaéléseket. Azon 8 ember, ki épen a kormányt kezében tartja, saját és övéi gyomrát addig tömdeli, míg végre önként lehullanak, mint a jól eltelt nadályok; helyöket aztán más 8 foglalja el. Az új belépő 8 férfi egyszersmind örököse lesz az előbbieki günczimeinek, 's ezek viszont nagy honpolgároknak nevezgetik magokat. Hogy e férfiak kormányra juthassanak, vagy magokat polezon fontarthassák, semmi eszközt nem mellőznek el: izgatás, zavarosság, Franciaország felbomlása előttük csupán eszközök a cél elérésire. Politikájok azon vademberéhez hasonlít, ki a kókuszdiófát levágja, az egyes gyümölcs megehetése miatt, melly

után étvágya sovárta; hasonlít továbbá a parti rablóéhoz, ki Armorika partvidékén álfénytorony által sziklára csábitja az arannyal terhelt hajót, mely aztán gazdag terhével s utazóival együtt hullámok martaléka leszen, csupán azért, hogy néhány deszkadarabot nyerhessen hajléka befödhetésire a parti rabló. Igen, azon emberhez hasonlítanak ők, ki szomszédjához gyújtá föl, hogy magának egy tojást süthessen a parázon. Ezalatt a nép rabszolgája lesz azon különféle papirdaraboknak, miket hírlapoknak szokás nevezni, s mellyek szabadsággal s mindenféle agyremekkel táplálják zsoldadóik érdekében a könnyen hívők csoportját. A nép fölingerül, elégtelenné leszen, ujszükségeket érez, és régi segélyforrásait egyenkint apadozni szemléli. A francia népet az egész világ ámitja, s így aztán lassankint végre majd egészen el kell vadulni a világ e legvidorabb s legudvariasb nemzetének. Egyetlen hónap alatt egy embercsoport Parisban Petit rendőrtisztet meggyilkolá, Darmés iszonyuan megtöltött puskát lőtt ki egy öreg királyra, nejére és nővére, egymásik vad csoport pedig Lafontaine ősz katonát gyilkolá meg orozva hátulról, midőn épen békeszózatot intéze hozzá. Ez ministerségi fordulatunk hü képe. — A válaszfőirati választmány munkálkodását leginkább azon váratlan körülmény késlelteté, miszerint a külni i s t e r i hivatalosztályban több fontos irománynak nem juthattak nyomába, mellyek átnézése mulhatlanul szükséges lett volna. Így például azon utasítások eredetijét, mellyek Perier, Walewszky, és Lavalette számára készültek a keleti ügy iránt, sehol nem lelhetők. Ez alkalommal igen rossz néven vették, hogy Thiers Walewszkyre s Lavalette-ra merte azon fontos küldetést bízni, csupán azon egy érdeméért, mivel szerencsés volt vele közelebb személyes összeköttetésben lenni. Beszéli még, hogy Walewszkytől, ki még Thierst hívé miniszterelnöknek, sürgönyérkezék a külministerséghez, mellyben azt írja, hogy nem sikerült neki M. Alit Taurus átlépésére bírni. Ha ez csakugyan való, úgy nem igen fogja Thiers többé tagadhatni, hogy csakugyan minden áron háborút akart gerjeszteni. — Lyonbul az ottani árvízről ezen újabb adatokat közlik: „Három hete már, hogy városunkat a víz elönté s még most is számos helyen több lábnyi magosságu a víz az utcákon. Nov. 19-kén esti 8 órától reggeli 2ig ismét felhőszakadáshoz hasonló záporunk volt; erre azonban tetemesül meghidegült a lég, s éjszaki szél kezdte fújni, mi kecséget némi reményekkel, hogy inségünk nagyobb fokra már többé nem fog hágni. Lyon és Chalons közt több ezer ház dőlt romokba. Gyárainkban minden munkásság megszűnt; számos gyártó minden nyers anyagot elveszite, mit téli földolgozásra összegyűjtött. Az egészségi állapot türehető, s hihetőleg az is fog maradni, ha újra nem lesz oly rekkenő hőségünk, minő darab ideig uralkodott; azonban tavaszra bizonyosan veszélyes nyavalyák fognak majd uralkodni. A liszt mázsájának ára 2 frankkal emelkedett; mivel Saone folyamán semmit nem szállíthatni, s a vasutakat is járatlanokká tevék az árvíz hullámai.“

(Követkamrai válaszfőirat-javaslat.) Nov. 23-ikán a követkamrában a válaszfőirati javaslatot fölolvasták, mellynek lényegeseb tartalma imez: „Azon rendszabályok, miket az ausztriai császár, porosz király és moszka czár egyértelműleg a portával foganatosítottak, a szultán és egyiptusi basa közti viszonyok megalapítására, teljes figyelmünket vontak magokra. Franciaország nagy izgásba jutott ez esemény által s legnagyobb részvétellel kísérte a nagy fordulat minden változaspontját. Miután fölséged bölcsesége parancsolá, hogy elővigyázati készülékek által minden bekövetkezhető eseménynek illőn felelhessen meg, tehát e célra rendkívüli utalványokat kapott a miniszterség. Mi az okokat és tetteket egyaránt helyeseknek nyilvánítjuk. Az ügyek ez állásánál együttmunkálásunk biztosítva van fölségednek mind böcsületes békére, mind igazságos háborúra. Méltóság nélküli békét sem Franciaország, sem a király soha nem fogadhat el. Igazságtalan háboru vagy ok nélküli erőszakos megtámadás sem erkölcsinknek, sem haladási és polgárisulási eszméinknek nem fognának megfelelni. Tehát béke, ha illő és biztos béke lehetséges, oly béke, melly az európai súlyegyet minden sérelemtől őrizze meg. Ha mindazáltal a béke illy föltét alatt lehetlenné válnék, ha Franciaország kívánandja, ha jogai félreismértetnek, ha fenyegetett határai, vagy komolyan veszélyeztetett érdekei kívánandják, akkor szólnon fölséged, s a francziák egyetlen férfi gyanánt fognak fölállani, az országsemmi áldozattól nem ijedend vissza és a nemzet pártolására bizonyosan számolhat Fels. Spanyolorsz. lecsönnesítését legjobb kívánatunkkal idéztük elő. Mivel alkotv. kormányának megerősítése érdekünkben fekszik, tehát élénk fájdalommal látnók a szabadság nevében oly bátran kezdett munka veszélyeztetését. — Franciaország ujlag emlékezteti Európát a szerződések által olly hangosan kikötött jogaira Lengyelországnak. — Azonparancsokban tökéletesen megegyezünk, miket fölséged azon célból adott, hogy a buenosayresi vizekre újabb haderő induljon, s végül elégtételt kapjunk azon ország kormányától jogszerű sérelminkért. — Afrikai hadseregink ismét fényes hadi tettek által tüntették ki magokat; fős. fia, kik soha nem hiányzanak ott, hol bátorságukat kell kimutatniok, e vállalatok dicsőségiben és veszélyiben osztoztak. Kérjük fölségedet, hogy kormánya által afrikai ügyeink általános vezérletét komoly vizsgálat alá vesse, hogy fegyverink diadalmi ne maradjanak gyümölcsözés nélkül, s az illy dicsőn és drágán megszerzett birtok Franciaországra nézve erő elvéül, ne pedig gyöngeség okául szolgáljon. — A boulognei merény nemcsak oktalan, hanem egyszerűsmind vétkes volt. Mindjárt támadtakor a polgárság föláladozása által elnyomatván, utóbb bírói ünnepélyes ítélet határozott fölötte. — Az igazságnak szabad folyamata volt engedve. A pártoskodás reményit meg-

hiusíták. — A költségvetést megvizsgálándjuk. Mivel az országások váratlan terheknek kitétetvék, tehát szoros gazdálkodás mindenkor szükséges. Más időkben, midőn lehetlen volt az országra rótt költségeket kevésbíteni, a költségek s bevételek közt nagyobb súlyegyen tartást ajánlott a kamra. Miután e súlyegyen valóban meg van törve, gondunk leendő eszközöket keresni annak helyreállítására és föntartására. Bizzék fölséged csillagában, mikép mi családja örökös főállásában bizunk. Uj csemete születék fölségednek. Ugyanazon gondviselés, melly Önt legközelebb paizsával födé, folyvást védendi Franciaországot s megőrzendi azt a fejtelenség szörnyeitől. Örökdjék föls., hogy trónját mindenkor fölvilágosult hü tanácsadók környezték. Ezek, mint föls. hatalmának s tekintetének örjei, annak kezelésire nézve felelősek. Egészen azokon nyugszik föls. személyes sérthetlenségének biztosítása. Bár föls. kívánata szerint törekednének a nyilvános hivatalokat valódi érdemnek nyújtani! Erősítsük meg a törvényeket s erkölcsiséget! Az embereknek rendentül ajánlák, hogy csupán anyagi érdekeiknek hódoljanak. Gyujtsunk a kedélyekben ismét haszon nem leső tiszta honszerelmet, melly nagyszerű lelkesülést szül és nagylelkű áldozatokat parancsol. Böcsület és hazá! Ezekben fekszik azon polgári erények csirája, mellyek a népek erejét s birodalmak tartósságát alapítják.“ A vitázat nov. 25-ikére van halasztva.

Törökország.

Alexandria, oct. 29. Midőn Cochelet Thiers jegyzékét átnyújtá Alinak, ez elveszté annak látására türelmét, pipát töltetett, s leült, hogy a hosszú jegyzéket megmagyaráztassa magának, s hidegen azon megjegyzést tevő: te azon könyvet e három négy szóval lefordíthatod: „Franciaország nem akar harcolni.“ „De M. Ali, monda tovább, nem függ Franciaországtól, ő magában bízik, s mig él, uralkodik.“ E szerint nagy tüzzel folytatja a védelmi intézkedést. — A haurani drúzok is föltámadtak Ali ellen, most még az Abdul Medsid nevéet használják a hegyi lakosok jelszónak; de ha a szyeke egyszer egyszer Ibrahimot lerázzák nyakokrul, a törökök ellen fordítandják fegyverüket, s leszen eszök hogy urért urat nem cserélnek, mi az angolok befolyását ottan igen öregbíti. M. Ali azonban azért hogy már többször megverték, koránsem tartja magát meggyőzetettnék. — A suez szoroson át a közlekedést az egyiptusi kormány most még jobban ótalmazza mint ezelőtt. — M. Ali drágaságát Felsőegyiptusba szállíttatja. — Angol hírlapok szerint a francia ügyvivők mindent elkövetnek a hegység lakosi közt M. Ali ügye mellett. Az előkelő maronitáknak, és papoknak azt beszélik, hogy az angolok, mint protestansok, meg akarják buktatni Libanon hegyei közt a kath. vallást; egyszersmind pedig beszélik hogy Franciaország 100 ezer embert, 80 gőzöst s 40 sorhajót küld M. Alinak segítségül. —

Triest, nov. 22. St. Jean d'Acre bevétele itt nagy megindulást okozott. A szövetségesek a várbán sok hadiszert és élelmet találtak. Nagyon csodálatos hogy az egyiptusiak a pénzt sem vitték el. A várbán két millió piasztort v. forintot találtak a szövetségesek. Damaskus elfoglalását is beszélik, de még az valóslásra vár. Hir szerint a bagdádi b. Damaskus felé megindult. Konstantinápolyban igen nagy örömet gerjesztett Acre bevétele, s ismét 10 ezer ember áll készen Szyriába menetelre. Anglia és Ausztria befolyása a portára igen nagyon növekedett az utóbbi szerencsés események által. — Achmet b. Hedsasbul a suez szoroson át megérkezett, és egyenesen Szyriába ment, de nagyon fölé, hogy későn jár. — Az elfogatott emireket 2000 beduin kíséretében visszaküldé Ali Szyriába. A beduineknek jósomma pénzt adott Ali, és a fellázadt falukban s az ellenséges táborban szabad zsákmányt ígért. —

Dánia.

Kopenhaga, nov. 11. A jútti RR. Viborgban adó-jóváhagyási jogért, vagy más szóval alkotványváltoztatásért hat folyamodást nyújtottak be. A kormány nagy szorongásban és félelemben van, pénze mindinkább fogy, ujadót pedig a mostani körülmények közt tán nem igen tanácsos a RR. helybenhagyása nélkül kivetni. —

Oroszország.

(Ismét fogdozás.) Ukraina, oct. 28. Néhány héttel ezelőtt több gazdag és előkelő podóliai nemes, ugymint Raciborovskit, Gadomskit s a t. hirtelen elfogták és Kiewbe hurczolták. A kormány kezibe kerültek azon levelek, mellyeket az említett nemesek bujdosó polgártársaikhoz irtak, s mellyekből azt akarják kisütni, hogy a külfölddel kárhozatos levelezésben álltak, és hogy Raciborowski az idegenbe futó szegény lengyeleknek nagy sommapénzt ígért vagy adott. Az elfogottak mind jó hírű, feddhetetlen életű emberek s Podóliában ártatlanságukról senkisémet kételkedik. — A nyilvános nevelés minisztere parancsának következtében, a wlnai orvos-sebész akademiában az elemi folyam megszüntetett, a diákok azonban folytathatják más egyetemekben tanulásikat. — A witepski kormánykerület minden egyháziban jun. 25-kén üllték meg az igaz hitű görög egyházzal történt egyesülést. — Uwaroff iskolalátogató útjában igen meg van elégtélve a nyugati iskolakerületben tan. ifjuság előmenetelével, főleg pedig azon nem titkolhatja el örömét, hogy az ifjuság különös hévvel és kedvvel viseltetik a moszka nyelv megtanulása iránt. Uwaroff öröme sok könnyébe kerül az ifjuságnak! — Az orosz hajóhad a kronstadti kikötőből a revaliba vitorlázott, honnan akármerre könnyebben mozoghat. —

Gabonaár: Pest, dec. 4-ken: Tisztbába: 165 — 192; — Kétszeres: 140 — 148; —; Rozs: 120 — 128; — Árpa: 95 — 106; — Zab: 82 — 88; — Köleskása: 210 — 235; — Kukoricza, 80 — 88 — pesti mérő, m. váltó garas. —

Vasutrészvény: éjszaki: 90¹/₂; majlandi 98³/₄; győri: 91;

Dunavizállás: Budán dec. 3-án délben: 7' 1" 0" a' zerus felett.